

Онiщенко Леся Iванiвна,
майстер виробничого навчання
комунального закладу «Прилуцький професiйний лицей»
Чернiгiвської обласної ради

РОЛЬ СОЦIАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА У ПЕРЕНАВЧАННI ДОРΟΣЛОГО НАСЕЛЕННЯ

Соцiальне партнерство – така система вiдносин мiж найманими працівниками i власниками засобiв виробництва, при якiй визнаються розбiжностi економiчних iнтересiв рiзних соцiальних груп i право кожної з них вiдстоювати свої iнтереси через пошук компромiсiв, шляхiв взаєморозумiння й спiвробiтництва в умовах злагоди [1].

На сучасному етапi розвитку освiти можна визначити три види соцiального партнерства:

- 1) партнерство мiж соцiальними групами даної професiйної спiльноти всерединi системи освiти;
- 2) партнерство, в яке вступають робiтники сфери освiти з представниками iнших сфер суспiльства;
- 3) партнерство, яке iнiцiює система вищої освiти як особлива сфера соцiального життя, роблячи внесок у становлення громадянського суспiльства.

Зазначенi види соцiального партнерства є складними та рiзноманiтними способами органiзацiї спiльної дiяльностi учасникiв освiтнього процесу й спiльноти, сприяють їхнiй спiвпрацi в управлiнськiй, науковiй та органiзацiйнiй дiяльностi, всебiчно взаємодiючи мiж собою.

Соцiальне партнерство виступає закономiрним результатом клопiткoi спiвпрацi зацiкавлених сторiн. Ефективнiсть соцiального партнерства буде залежати, перш за все, вiд цiлеспрямованої i систематичної роботи всiх суб'єктiв професiйно-технiчної освiти щодо залучення роботодавцiв, пiдприємств, органiв влади, вищих навчальних закладiв, громадських

організацій до спільної діяльності з підготовки висококваліфікованих робітників та створення сучасної інфраструктури професійного навчання.

Досвід становлення й упровадження соціального партнерства в професійної освіти свідчить, що наукове обґрунтування з урахуванням сучасних і перспективних суспільних потреб, їх впровадження, а також науково-методичний супровід цього процесу потребує здійснення комплексних філософських, соціологічних, економічних, психолого-педагогічних досліджень, у тому числі й порівняльно-педагогічного спрямування.

Поняття «партнерство» походить від англійського слова «partnership» і тлумачиться як: 1) загальне становище партнера; 2 а) юридичні відносини між представниками бізнес-товариства; б) товариства та особи, які входять до нього; 3) відносини, що, як правило, передбачають тісну співпрацю між сторонами, які мають взаємовигідні права та обов'язки. Синонімічний ряд поняття «партнерство» продовжується словами: союз, співпраця, конфедерація, об'єднання, взаємодія, обмін, взаємозв'язок, взаємодопомога, симбіоз, інтеграція, злиття.

Аналіз документів міжнародних організацій, наукових праць вітчизняних та зарубіжних науковців щодо розвитку та становлення соціального партнерства у міжнародному вимірі дозволив зробити такі висновки: соціальне партнерство в освіті можна вважати надійним та апробованим соціальним механізмом, що сприяє економічній стабільності та розвитку, створенню конкурентоспроможної, гнучкої та динамічної системи освіти кожної країни; соціальне партнерство є важливою передумовою для формування висококваліфікованої робочої сили в умовах швидких технологічних змін; процес демократизації та децентралізації управління освітою залежить від національних, соціальних, політичних і економічних умов; моделі соціального партнерства вказують на те, що кожна країна прагне зберегти в галузі професійної освіти власну неповторність і свої традиції [3].

Висока якість професійної підготовки – це серйозні фінансові інвестиції.

Заклади професійної (професійно–технічної) освіти мають виявити готовність до забезпечення якісної професійної підготовки у тісній взаємодії з регіональними ринками праці. Тільки за такої умови можна очікувати, що соціальні партнери, насамперед роботодавці, вишукуватимуть можливості для вкладень у цільовий розвиток освітнього процесу.

Соціальні партнери мають впливати на оновлення змісту освіти, оцінку якості навчання, підвищення кваліфікації та стажування педагогічних працівників, удосконалення матеріально – технічної бази, забезпечувати соціальний захист усіх учасників навчально–виховного процесу [6, с. 2].

Приведення пропонування закладів освіти у відповідність до вимог роботодавців – одна з умов розвитку професійно–технічної освіти. Регулювання потребують якості підготовки робітників і ті професії, за якими проводиться підготовка. Перенасиченість ринку праці представниками однієї професії за потреби в зовсім іншій - плід недалекогоглядної політики. Вирішити цю проблему допоможе соціальне партнерство з роботодавцями [2, с. 2].

Для прикладу візьмемо багаторічну співпрацю навчального закладу із ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика», її основний вид діяльності - виготовлення верхнього одягу та спецодягу.

Прилуцька швейна фабрика є потужним підприємством. Нині фабрика розвивається, працюючи на перспективу. У цехах установлене сучасне швейне обладнання, яке сприяє поліпшенню якості та нарощуванню обсягів випуску продукції.

Підприємство має систему САПР для розрахунку карт розкрою матеріалів та створення економічних розкладок лекал. Оновлений парк обладнання в розкрійній дільниці, автоматизовані настільний та розкрійний комплекси, установлено лазерне обладнання, а саме ріжучий плотер для більш точного крою з опаленими краями, а також прес для термодруку. Оновлений парк обладнання швейних цехів, оснащений машинами циклічного шиття, машинами автоматичної дії для виготовлення кишень. Сучасна лінія для ВТО готових виробів.

Нещодавно був запущений в роботу цех для виготовлення кашкетів.

Відбулося відкриття потоку для виготовлення трикотажних виробів.

У даний час підприємство співпрацює з багатьма європейськими фірмами – замовниками одягу – за давальницькою схемою виробництва. Це фірми таких країн як Франція, Німеччина, Швеція, Бельгія, Чеська Республіка.

Здобувачі освіти в процесі навчання постійно відвідують ознайомлювальні екскурсії, проходять виробничу практику на оплачуваних робочих місцях, отримуючи можливість працювати на сучасному обладнанні та гарантоване працевлаштування, адже сучасний робітник повинен вміти застосовувати на практиці нові сучасні матеріали, знати їх властивості та технічні характеристики, володіти новими інструментами та обладнанням, мати практичний досвід виконання робіт за інноваційними виробничими технологіями.

Викладачі та майстри виробничого навчання систематично проходять стажування, професійно зростаючи. Ведеться підготовка із упровадження дуальної системи освіти в навчальний процес.

Враховуючи сумні реалії сьогодення, в Україні є велика кількість внутрішньо переміщених осіб, дорослого незайнятого населення та безробітних, котрі потребують освоєння робітничої спеціальності, щоб бути конкурентоспроможним на ринку праці.

Нещодавно за сприяння Програми розвитку ООН (ПРООН) в Україні в межах Програми ООН із відновлення та розбудови миру за фінансової підтримки Європейського Союзу та Уряду Німеччини через Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH завершилось навчання слухачів з числа дорослого населення.

Для реалізації проекту була проведена велика спільна з підприємством робота Організовані рекламна кампанія, співбесіда та ретельний відбір вмотивованих слухачів. Розроблено освітні програми часткових кваліфікацій за професією з урахуванням компетентнісного підходу. Адже програма навчання має відповідати запиту роботодавця з урахуванням виробничих технологій та

обладнання, а стажування - повинна мати цілеспрямований характер і бути зорієнтованими на певне робоче місце та робітника, який може його зайняти.

Здобувачі освіти опанували програму часткової професійної кваліфікації з професії «Швачка» обсягом 120 годин у період з 03 липня до 21 липня 2023 року та пройшли стажування у період з 24 липня до 22 вересня 2023 року на ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика».

Випускники урочисто отримали сертифікати про оволодіння новими вміннями та навичками з професії, а головне - забезпечені робочими місцями на перспективному підприємстві з європейськими умовами праці.

Такий освітній проект у сфері професійної освіти нашого регіону дає змогу оволодіти дорослому населенню новими вміннями та навичками у сфері швейного виробництва та покликаний подолати дефіцит трудових ресурсів задля відбудови та відновлення інфраструктури Чернігівщини.

І лише тісна співпраця з соціальним партнером здатна забезпечити якісний результат у перепідготовці дорослого населення: результатом даного проекту стало працевлаштування 82% слухачів.

Ефективне функціонування системи соціального партнерства забезпечується рівноправністю та рівноцінністю сторін. Якщо рівноправність забезпечується нормативними актами, то рівноцінність багато залежить від самих партнерів, від їхніх особистих якостей, професійної підготовки, знань, вмінь і навичок [4].

Отже, соціальне партнерство сьогодні є одним із важливих факторів надання сучасних освітніх послуг у підготовці кваліфікованого, конкурентоспроможного робітника.

Список використаної літератури

1. Бібліотека економіста. Управління персоналом. 2003. URL: <https://library.if.ua/book/45/3101.html#>.

2. Василенко В. Соціальне партнерство. Шлях до відновлення робітничого потенціалу. *Професійно-технічна освіта*. 2016. №5. С. 2.

3. Ганзюк Т. Д., Денисенко М. П. Соціальне партнерство в системі професійної освіти. 2008. URL: https://knutd.edu.ua/publications/conference/22.11.2013/34_Denysenko_Ganziuk.pdf.

4. Навчальні матеріали онлайн. Мета й принципи організації діяльності соціальних партнерів Навчальні матеріали онлайн. 2008. URL: https://pidru4niki.com/80840/ekonomika/meta_printsipi_organizatsiyi_diyalnosti_sot_sialnih_partneriv#.

5. Ничкало Н. Г. Науково-методичне забезпечення соціального партнерства. *Професійно-технічна освіта*. 2004. №2. С. 15–16.

6. Ніколаєнко С. Якісна підготовка робітничих кадрів – важлива умова соціально – економічного розвитку України. *Професійно-технічна освіта*. 2006. №2. С. 2.